Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2016. gada 14. janvārī*

Valsts pienākumu neizpilde — Direktīva 2009/147/EK — Savvaļas putnu aizsardzība — Īpaši aizsargājamās teritorijas Kaliakra un Belite skali — Direktīva 92/43/EEK — Dabisko dzīvotņu un savvaļas sugu aizsardzība — Kopienas nozīmes teritorija Kompleks Kaliakra — Direktīva 2011/92/ES — Noteiktu projektu ietekmes uz vidi novērtējums — Aizsardzības režīma piemērojamība ratione temporis — Sugu dabisko dzīvotņu noplicināšanās un traucējumi, kas skar sugas — Vēja enerģija — Tūrisms

Lieta C-141/14

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2014. gada 24. martā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *E. White* un *C. Hermes*, kā arī *P. Mihaylova*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Bulgārijas Republiku, ko pārstāv *E. Petranova* un *D. Drambozova*, pārstāves,

atbildētāja.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 20. maija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2015. gada 3. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Bulgārijas Republika,

— neintegrējot īpaši aizsargājamajā teritorijā (turpmāk tekstā – "ĪAT"), kas ietver Kaliakras reģionu (turpmāk tekstā – "ĪAT *Kaliakra*"), visas putnu aizsardzībai nozīmīgās teritorijas (turpmāk tekstā – "PANT"), nav klasificējusi kā ĪAT skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, pirmkārt, to bioloģisko sugu aizsardzībai, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību (OV 2010, L 20, 7. lpp.; turpmāk tekstā – "Putnu direktīva") I pielikumā, un, otrkārt, šajā pielikumā neminēto regulāri sastopamu migrējošo sugu aizsardzībai ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva, un tādējādi nav izpildījusi minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "AES Geo Energy", "Windtech", "Brestiom", "Disib", "Eco Energy" un "Longman Investment" īstenošanu PANT teritorijā, kas ietver Kaliakras reģionu (turpmāk tekstā – "PANT *Kaliakra*") un kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna", "TSID – Atlas", "Vertikal – Petkov & Cie" un "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" īstenošanu teritorijās, kurās ietilpst ĪAT *Kaliakra*, Kopienas nozīmes teritorija "Kompleks Kaliakra" (turpmāk tekstā – "KNT *Kompleks Kaliakra*") un ĪAT, kas ietver *Belite skali* reģionu (turpmāk tekstā – "ĪAT *Belite skali*"), nav izpildījusi Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā – "Dzīvotņu direktīva") 6. panta 2. punktā paredzētos pienākumus;

— pareizi neizvērtējot, kāda kumulatīva ietekme ir projektiem "AES Geo Energy", "Windtech", "Brestiom", "Disib", "Eco Energy" un "Longman Investment", kuru īstenošanu šī dalībvalsts bija apstiprinājusi PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 1. lpp.) 2. panta 1. punktā, lasot to kopā ar tās 4. panta 2. un 3. punktu, kā arī a III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktu, paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Putnu direktīva

2 Saskaņā ar Putnu direktīvas 1. panta 1. punktu tā attiecas uz visu savvaļas putnu sugu aizsardzību, kas sastopamas to dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kurām attiecas Līgums. Tajā paredzēta šo sugu aizsardzība, apsaimniekošana un uzraudzība un noteiktas to izmantošanas normas.

3 Šīs direktīvas 4. pantā ir noteikts:

"1. Sugām, kuras minētas I pielikumā, jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā.

Šim nolūkam jāapzina:

a) sugas, kurām draud izzušana;

b) sugas, kuras ir jutīgas pret dažām izmaiņām savās dzīvotnēs;

c) sugas, kuras savas skaitliski mazās populācijas vai ierobežotās vietējās izplatības dēļ uzskatāmas par retām sugām;

d) citas sugas, kuras īpaši jāsaudzē to dzīvotņu īpatnību dēļ.

Veicot novērtēšanu, par pamatu ņem populācijas attīstības tendences un svārstības.

Kā [ĪAT] šo sugu aizsardzībai dalībvalstis pirmām kārtām nosaka skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, ņemot vērā aizsardzības prasības ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva.

2. Dalībvalstis veic līdzīgus pasākumus attiecībā uz tādu regulāri sastopamu migrējošo sugu vairošanās, spalvu mešanas un ziemošanas vietām, kā arī atpūtas vietām migrācijas maršrutā, kuras nav minētas I pielikumā, ņemot vērā to aizsardzības nepieciešamību ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva. Tālab dalībvalstīm īpaša uzmanība jāvelta mitrāju un pirmām kārtām starptautiski nozīmīgu mitrāju aizsardzībai.

[..]

4. Attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajām aizsargājamām teritorijām dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai nepieļautu dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām, kā arī novērš jebkurus traucējumus putnu dzīvei, ciktāl tie būtiski skar šā panta mērķus. Dalībvalstis cenšas nepieļaut dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām arī ārpus šīm aizsargājamām teritorijām."

Dzīvotņu direktīva

4 Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2.–4. punktā ir paredzēts:

"2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

3. Visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju un saskaņā ar 4. punkta noteikumiem, kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli.

4. Ja, neņemot vērā negatīvu vērtējumu saistībā ar ietekmi uz teritoriju, alternatīvu risinājumu trūkuma dēļ plāns vai projekts tomēr ir jāīsteno sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā, kas ietver arī sociāla un ekonomiska rakstura intereses, tad dalībvalsts veic visus vajadzīgos kompensācijas pasākumus, lai nodrošinātu *Natura 2000* tīkla kopējās vienotības aizsardzību. Dalībvalsts informē Komisiju par pieņemtajiem kompensācijas pasākumiem.

Ja attiecīgajā teritorijā sastopams prioritārs dabiskās dzīvotnes veids un/vai prioritāra suga, tad vienīgie pieņemamie argumenti ir tie, kas saistīti ar veselības aizsardzību vai sabiedrības drošību, videi primāri svarīgām labvēlīgām pārveidēm vai, pēc Komisijas atzinuma, citām sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm."

Direktīva 2011/92

5 Atbilstoši Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktam:

"Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi *inter alia* to rakstura, apjoma vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības piekrišanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Minētie projekti ir noteikti 4. pantā."

6 Šīs direktīvas 4. panta 2. un 3. punktā ir noteikts:

"2. Saskaņā ar 2. panta 4. punktu attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem dalībvalstis nolemj, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu. Dalībvalstis nolemj, izmantojot:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm;

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā."

7 Minētās direktīvas III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka jāņem vērā projektu pazīmes, īpaši attiecībā uz saistību ar citiem projektiem.

Akts par Bulgārijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai

8 Akts par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2005, L 157, 203. lpp.), stājās spēkā 2007. gada 1. janvārī.

Tiesvedības priekšvēsture un pirmstiesas procedūra

9 Kaliakras reģions, kas atrodas Bulgārijas piekrastē pie Melnās jūras, ir vairāku putnu sugu un to dzīvotņu aizsardzībai nozīmīga teritorija, un tādēļ nevalstiskā organizācija *BirdLife International* šo reģionu ir klasificējusi kā PANT.

10 2007. gada 18. decembrī Bulgārijas Republika atbilstoši Putnu direktīvai izveidoja ĪAT *Kaliakra*. Tomēr šajā aizsargājamajā teritorijā ietilpa tikai divas trešdaļas no PANT *Kaliakra* teritorijas. Uz rietumiem no ĪAT *Kaliakra* un ārpus PANT *Kaliakra* Bulgārijas Republika izveidoja ĪAT *Belite skali*. Turklāt šī dalībvalsts ieteica Komisijai noteikt Kopienas nozīmes teritoriju ar nosaukumu "Kompleks Kaliakra" (turpmāk tekstā – "KNT *Kompleks Kaliakra*"), kas aptver gandrīz visu ĪAT *Kaliakra* un ĪAT *Belite skali* platību.

11 Saistībā ar Bulgārijas putnu aizsardzības sabiedrības (*Bulgarsko druzhestvo za zashtita na ptitsite*) iesniegtajām sūdzībām par ĪAT *Kaliakra* nepietiekamo ģeogrāfisko tvērumu un vairāku saimnieciskās darbības projektu nelabvēlīgo ietekmi uz dabiskajām dzīvotnēm, kā arī uz putnu sugu dzīvotnēm, Komisija 2008. gada 6. jūnijā nosūtīja Bulgārijas Republikai brīdinājuma vēstuli, aicinot šo dalībvalsti novērst konstatēto Putnu direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzēto pienākumu neizpildi attiecībā

uz sešām ĪAT, tostarp ĪAT *Kaliakra*. Tā kā Komisiju neapmierināja Bulgārijas Republikas sniegtās dažādās atbildes, tā 2008. gada 1. decembrī nosūtīja otru brīdinājuma vēstuli, mudinot novērst Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā un Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā, to lasot kopā ar tās 4. panta 2. un 3. punktu, kā arī ar tās III pielikumu, paredzētos pienākumus, jo minētā dalībvalsts bija atļāvusi PANT *Kaliakra* teritorijā uzstādīt vairākus vēja ģeneratorus. Bulgārijas Republika uz šiem brīdinājumiem atbildēja 2009. gada 30. janvārī un vēlāk vairākkārt sniedza papildinformāciju.

12 2011. gada 30. septembrī Komisija nosūtīja Bulgārijas Republikai trešo papildu brīdinājuma vēstuli, kurā bija, pirmkārt, konsolidēts abu iepriekšējo brīdinājuma vēstuļu saturs un, otrkārt, ietvertas jaunas prasības attiecībā uz PANT *Kaliakra*, ĪAT *Belite skali* un KNT *Kompleks Kaliakra* teritorijām. Šajā vēstulē tika izvirzītas divas jautājumu grupas – ĪAT *Kaliakra* teritorijas nepietiekamais ģeogrāfiskais tvērums un daudzo projektu ietekme uz ĪAT *Kaliakra*, ĪAT *Belite skali*, KNT *Kompleks Kaliakra* un teritoriju, kura būtu jāklasificē kā ĪAT atbilstoši PANT sarakstam, bet kura nebija šādi klasificēta.

13 2012. gada 30. janvārī Bulgārijas Republika informēja Komisiju, ka lielākā daļa no tās uzskaitītajiem projektiem esot tikuši apstiprināti pirms tās pievienošanās Savienībai vai pirms attiecīgo teritoriju iekļaušanas *Natura 2000* tīklā un tāpēc Savienības tiesības neesot piemērojamas šīm teritorijām.

14 Ar 2012. gada 22. jūnija vēstuli Komisija sniedza argumentētu atzinumu, kurā tā pārmeta Bulgārijas Republikai Putnu direktīvas 4. panta 1., 2. un 4. punktā, Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2., 3. un 4. punktā un Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā, to lasot kopā ar tās 4. panta 2. un 3. punktu un tās III pielikumu, paredzēto pienākumu neizpildi.

15 Bulgārijas Republika atbildēja uz šo argumentēto atzinumu un, pamatojoties uz papildinformāciju, informēja Komisiju, ka ir veikusi vairākus pasākumus konstatēto trūkumu novēršanai.

16 Tā kā Komisija šo situāciju joprojām uzskatīja par neapmierinošu, tā 2014. gada 24. martā cēla šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu – Putnu direktīvas 4. panta 1. un 2. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

17 Ar savu pirmo iebildumu Komisija apgalvo, ka Bulgārijas Republika, ĪAT *Kaliakra* neiekļaujot visas PANT *Kaliakra* teritorijas, kuru aizsardzība ir svarīga saistībā ar putnu aizsardzību, nav klasificējusi kā ĪAT teritorijas, kas skaitliski un lieluma ziņā ir vispiemērotākās gan to bioloģisko sugu aizsardzībai, kas minētas Putnu direktīvas I pielikumā, gan šajā pielikumā neminēto regulāri sastopamo migrējošo sugu aizsardzībai ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva, un tāpēc šī dalībvalsts nav izpildījusi šīs direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus.

18 Komisija uzskata, ka Bulgārijas Republika savos dažādajos papildu paziņojumos ir atzinusi, ka tā nav izpildījusi pienākumu klasificēt kā ĪAT visu PANT *Kaliakra* teritoriju. Esot tikuši veikti vairāki pasākumi, lai novērstu konstatētos pārkāpumus, proti, lai paplašinātu ĪAT *Kaliakra* līdz PANT *Kaliakra* robežām. Turklāt ar 2014. gada 6. februāra tiesību aktu, kas publicēts 2014. gada 21. februāra *Darzhaven vestnik* Nr. 15, esot formāli nolemts paplašināt aizsargājamo teritoriju. Taču, tā kā šie pasākumi tika veikti pēc tā termiņa beigām, ko šī iestāde bija norādījusi savā argumentētajā atzinumā, proti, pēc 2012. gada 22. augusta, tie formāli nemainot pārkāpuma situāciju.

19 Lai pamatotu šo iebildumu, Komisija, balstoties uz daudziem zinātniskiem pierādījumiem, būtībā izvirza trīs argumentus.

20 Šī iestāde vispirms apgalvo, ka PANT *Kaliakra* teritorijas, kas nav klasificētas kā ĪAT, no ornitoloģijas viedokļa ir ļoti svarīgas daudzām sugām un tās ir tipisks "pudeles kakls", kurš atrodas uz *via Pontica*, kas ir otrs lielākais migrācijas ceļš Eiropā.

21 Šajā kontekstā Komisija apgalvo, ka visas teritorijas, ko aptver PANT *Kaliakra*, attiecībā uz migrējošajiem putniem ir jāuzskata par vienu funkcionālu vienību, proti, par vienu veselu reģionu, kas nav jāsadala daļās. Tā piebilst, ka, tā kā lauksaimniecības zemes ir izslēgtas no ĪAT *Kaliakra*, bez aizsardzības paliek vairāki migrācijas koridori un atpūtas vietas, ko jūras piekrastē izmanto ievērojama daļa migrējošo populāciju, tostarp baltais stārķis, īskāju vanags, pundurērglis, pļavu lija, stepes lija, kukaiņu piekūns, kā arī citas sugas.

22 Turpinājumā Komisija norāda, ka PANT *Kaliakra* daļā, kas nav klasificēta kā ĪAT, atrodas ligzdošanas dzīvotnes dažām putnu populācijām, tostarp stepes cīrulim (*Melanocorypha calandra*), īspirkstu cīrulim (*Calandrella brachydactyla*), akmeņkuitalai (*Burhinus oedicnemus*) un stepes čipstei (*Anthus campestris*). Turklāt šī neklasificētā teritorija esot svarīga medību vieta daudzām putnu sugām, kuras kā ligzdojošie putni ir norādītas datu standarta veidlapā un ir tieši minētas ĪAT izvērtējumā. Šo plēsīgo putnu sugu skaitā tostarp ietilpstot īskāju vanags (*Accipiter brevipes*), garkāju klijāns (*Buteo rufinus*) un Eirāzijas ūpis (*Bubo bubo*).

23 Visbeidzot, Komisija norāda, ka attiecīgajā reģionā ziemo visa sarkankakla zoss (*Branta ruficollis*), kas tiek uzskatīta par pasaulē apdraudētu sugu, pasaules populācija, lai gan vairāk nekā 80 % no zosu barības dzīvotnēm atrodas PANT *Kaliakra* neaizsargātajā daļā.

24 Bulgārijas Republika apstrīd apgalvoto pienākumu neizpildi. Tā apstiprina, ka, 2007. gadā izveidojot ĪAT *Kaliakra*, tā atbilstoši Putnu direktīvas 4. panta 1. un 2. punktam klasificēja teritorijas, kas skaitliski un lieluma ziņā ir vispiemērotākās attiecīgo sugu aizsardzībai. Sarakste ar Komisiju, kā arī šīs dalībvalsts veiktie pasākumi paužot vienīgi tās vēlmi īstenot dialogu ar šo iestādi atbilstoši sadarbības pienākumam.

25 Atbildot uz Komisijas iesniegtajiem pierādījumiem, Bulgārijas Republika iesniedz dažādus zinātniskus pētījumus, no kuriem šīs dalībvalsts skatījumā izriet, ka putniem Kaliakras teritorija nav "pudeles kakls". Turklāt šī dalībvalsts apgalvo, ka, lai arī tā galu galā ir izlēmusi paplašināt ĪAT *Kaliakra* līdz tāda paša nosaukuma PANT robežām, neviens ornitoloģiska rakstura zinātnisks pierādījums neattaisnojot lauksaimniecības zemes, kas atrodas PANT *Kaliakra*, iekļaušanu šajā ĪAT, jo šīs platības nebūt neveido dabisku vienību ar platībām, kas atrodas tuvu krastam un kas jau ir aizsargātas kā ĪAT. To dzīvotņu tipiskie ligzdojošie putni, kas atrodas šajā pēdējā minētajā aizsargājamajā teritorijā, šajās pieguļošajās lauksaimniecības zemēs tiešām ligzdo ievērojami retāk.

26 Tāpat šī dalībvalsts apstrīd, ka Kaliakras reģions ir atpūtas vieta lielai daļai migrējošo putnu populācijas. No dažiem ekspertu atzinumiem tiešām izrietot, ka šīs vietas ir atšķirīgas atkarībā no konkrētā maršruta, pa kuru šie putni lido, un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Attiecībā uz sarkankakla zosi, kas ir pasaules mērogā apdraudēta suga, Bulgārijas Republika atsaucas uz dažādiem ziņojumiem, saskaņā ar kuriem vissvarīgākās to barības iegūšanas teritorijas atrodoties ārpus PANT *Kaliakra* netālu no Šablas un Durankulaka ezeriem.

Tiesas vērtējums

27 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar Putnu direktīvas 4. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir noteikts pienākums klasificēt kā ĪAT teritorijas, kas atbilst šajās normās minētajiem ornitoloģiskajiem kritērijiem (spriedums Komisija/Īrija, C-418/04, EU:C:2007:780, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Otrkārt, dalībvalstīm kā ĪAT ir jāklasificē teritorijas, kas pēc ornitoloģiskiem kritērijiem šķiet vispiemērotākās attiecīgo sugu aizsardzībai (spriedums Komisija/Īrija, C-418/04, EU:C:2007:780, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Treškārt, Tiesa ir atzinusi, ka novērtējuma brīvība, kas dalībvalstīm piemīt, izvēloties vispiemērotākās teritorijas, ko klasificēt kā ĪAT, attiecas nevis uz iespēju klasificēt kā ĪAT teritorijas, kas šķiet vispiemērotākās pēc ornitoloģiskiem kritērijiem, bet gan vienīgi uz šo kritēriju ieviešanu, lai identificētu teritorijas, kuras ir vispiemērotākās Putnu direktīvas I pielikumā uzskaitīto sugu aizsardzībai (spriedums Komisija/Austrija, C-209/04, EU:C:2006:195, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Visbeidzot – ceturtkārt, attiecībā uz dažu reģionu daļēju klasifikāciju Tiesa jau ir spriedusi, ka, pirmkārt, ĪAT klasifikācija nevar izrietēt no katras attiecīgās platības ornitoloģiskās nozīmes autonoma izvērtējuma, bet tā ir jāveic, ņemot vērā attiecīgās ekosistēmas dabiskās robežas, un ka, otrkārt, ornitoloģiskajiem kritērijiem, kuriem vienīgajiem jābūt klasifikācijas pamatā, ir jābūt zinātniski pamatotiem (spriedums Komisija/Īrija C-418/04, EU:C:2007:780, 142. punkts).

31 Šajā lietā netiek apstrīdēts, ka PANT *Kaliakra* ir ārkārtīgi svarīga nozīme daudzām putnu sugām un to dzīvotnēm. Atbilstoši datiem, kurus Bulgārijas Republika iesniedza Komisijai, Kaliakras teritorijā ir sastopamas kopumā 310 putnu sugas, no kurām attiecībā uz simts sugām ir jāveic īpaši to dzīvotņu aizsardzības pasākumi, 95 sugas ir iekļautas Putnu direktīvas I pielikumā, kā arī ir liels skaits migrējošo putnu sugu. Šo 310 sastopamo putnu sugu vidū 106 aizsardzības ziņā ir Eiropas nozīmes sugas, 17 ir apdraudētas visā pasaulē, 21 ir klasificēta "SPEC 2" kategorijā un 68 – "SPEC 3" kategorijā kā sugas, kuru saglabāšanas stāvoklis Eiropā rada bažas.

32 Vispirms attiecībā uz ligzdojošo putnu sastopamību PANT *Kaliakra* daļā, kas sākotnēji nebija klasificēta, ir jākonstatē, ka Bulgārijas Republika, kā to ir norādījusi arī ģenerāladvokāte savu secinājumu 41.–43. punktā, ir ticami izskaidrojusi – ko šajā ziņā Komisija nav apstrīdējusi –, ka ligzdojošie putni, kas ir tipiski sastopami sākotnēji aizsargātajās dzīvotnēs, kuras atrodas tuvu piekrastei, ievērojami mazāk ligzdo teritorijās, kurās ir lauksaimniecības zeme. Turklāt tik ļoti neliela īskāju vanaga (*Accipiter brevipes*), garkāju klijāna (*Buteo rufinus*) un Eirāzijas ūpja (*Bubo bubo*) sastopamība, ka nevalstiskā organizācija *Birdlife* tos pat nav minējusi kā Kaliakras teritorijas klasifikācijas par PANT pamatu, nav pietiekama, lai šo lauksaimniecības zemi uzskatītu par vispiemērotāko attiecīgo sugu aizsardzībai.

33 Savukārt attiecībā uz migrējošiem putniem Komisija – saskaņā ar šīs teritorijas kā PANT izvērtējumu un pamatojoties uz pētījumu, kas 2005. gadā tika īpaši veikts, lai noteiktu "pudeles kaklus" Bulgārijā, uzskata, ka PANT *Kaliakra* ir tāds "pudeles kakls". Atbilstoši šim pētījumam šajā gadā Kaliakras tuvumā ir novēroti vairāk nekā 30 000 planējošu putnu. Šis konstatējums nevar tikt atspēkots ar Bulgārijas Republikas argumentu, ka lielākās migrējošo putnu grupas attiecīgajā teritorijā tiek novērotas neregulāri, ciktāl migrācijas maršrutu ietekmē vēja apstākļi.

34 Kā savu secinājumu 50. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, no šīs dalībvalsts iesniegtajiem datiem konkrēti izriet, ka šī putnu koncentrēšanās nav nedz nejauša, nedz rets izņēmums un ka – gluži pretēji – tā notiek regulāri, kad valda attiecīgie vēji. Kad šī koncentrēšanās rodas, PANT *Kaliakra* lauksaimniecības platības, kas sākotnēji nebija klasificētas, ir tieši tās dzīvotnes, kas migrējošajiem putniem ir nepieciešamas atpūtai un barības iegūšanai.

35 No minētā izriet, ka PANT *Kaliakra* ir daļa no teritorijām, kas ir vispiemērotākās putnu aizsardzībai migrācijas laikā.

36 Visbeidzot, tāpat ir jānoraida Bulgārijas Republikas arguments, ka daļa no PANT *Kaliakra*, kas vēlāk tikusi klasificēta kā ĪAT, tomēr nebija ļoti svarīga, lai aizsargātu sarkankakla zosi, kas ir uzskatāma par pasaulē apdraudētu sugu un praktiski kuras visa pasaules populācija ziemo Melnās jūras rietumu piekrastē. Atbilstoši pētījumam, uz kuru atsaucas šī dalībvalsts, šī suga katru gadu nemeklē savu

barību tās teritorijas daļās, ko ir skārusi ĪAT *Kaliakra* paplašināšana. Taču, kā uzsver Komisija, no šī paša pētījuma izriet, ka vismaz divus gadus piecu gadu novērošanas laikā no 1995. līdz 2000. gadam vairāki tūkstoši sarkankakla zosu ir meklējušas barību šajā PANT *Kaliakra* daļā, kas vēlāk tikusi klasificēta kā ĪAT.

37 Turklāt, kā savu secinājumu 60.–63. punktā uzsvērusi ģenerāladvokāte, fakts, ka nesenie novērojumi tiecas pierādīt, ka sarkankakla zoss ir mazāk sastopama šajās teritorijas daļās, kas nebija klasificētas kā ĪAT no paša sākuma, neizslēdz, ka šīs daļas nav teritorija, kurai ir ārkārtīgi svarīga nozīme šīs putnu sugas barības iegūšanā, ciktāl minētie novērojumi tika uzsākti tikai pēc tam, kad šajās teritorijas daļās tika uzstādīts liels skaits vēja ģeneratoru.

38 Tātad ir jākonstatē, ka Komisijas pirmais iebildums ir pamatots.

Par trešo iebildumu – Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta noteikumu neievērošanu attiecībā uz projektu apstiprināšanu ĪAT Kaliakra *un* Belite skali*, kā arī KNT* Kompleks Kaliakra *teritorijā*

Lietas dalībnieku argumenti

39 Ar savu trešo iebildumu, kas ir jāizskata kā otrais, Komisija lūdz konstatēt, ka Bulgārijas Republika, apstiprinot vēja ģeneratoru projektus "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna", "TSID – Atlas", "Vertikal – Petkov & Cie", kā arī nekustamā īpašuma projektu "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali*, kā arī KNT *Kompleks Kaliakra* teritorijā, nav izpildījusi Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā, kuru Tiesa ir interpretējusi spriedumos *Dragaggi* u.c. (C-117/03, EU:C:2005:16) un *Bund Naturschutz in Bayern* u.c. (C-244/05, EU:C:2006:579), paredzētos pienākumus, jo šī dalībvalsts nav veikusi attiecīgus pasākumus, lai novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī traucējumus, kas skar sugas, kuru aizsardzības dēļ šīs teritorijas tikušas klasificētas kā ĪAT vai KNT.

40 Komisija apgalvo, ka pirms to klasifikācijas par ĪAT, t.i., no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 18. decembrim attiecīgajām Kaliakras un *Belite skali* teritorijas daļām piemērojamais tiesiskais regulējums bija Putnu direktīvas 4. panta 4. punkts, kuru Tiesa ir interpretējusi spriedumos Komisija/Francija (C-96/98, EU:C:1999:580) un Komisija/Francija (C-374/98, EU:C:2000:670). Pēc tam, kad teritorija tika klasificēta kā ĪAT, proti, pēc 2007. gada 18. decembra, šīm abām ĪAT piemērojamais tiesiskais regulējums esot Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts.

41 Attiecībā uz KNT *Kompleks Kaliakra* Komisija norāda, ka pirms šīs teritorijas iekļaušanas Eiropas KNT sarakstā, bet pēc tās kā KNT projekta klasifikācijas valsts sarakstā, t.i., no 2007. gada 18. decembra līdz 2008. gada 15. decembrim bija piemērojams Tiesas spriedumos *Dragaggi* u.c. (C-117/03, EU:C:2005:16) un *Bund Naturschutz in Bayern* u.c. (C-244/05, EU:C:2006:579) precizētais tiesiskais regulējums, proti:

— teritorijās, kas var pretendēt uz KNT statusu un kas minētas Komisijai iesniegtajos valstu sarakstos, un kuru vidū tostarp var būt teritorijas, kurās sastopami prioritāri dabisko dzīvotņu veidi vai prioritāras sugas, dalībvalstīm atbilstoši Dzīvotņu direktīvai ir pienākums veikt piemērotus aizsardzības pasākumus, ievērojot šajā direktīvā paredzēto aizsardzības mērķi – saglabāt ar šīm teritorijām saistītās valsts līmeņa ekoloģiskās intereses;

— atbilstoša aizsardzības sistēma, ko piemēro teritorijām, kas iekļautas Komisijai nosūtītā valsts sarakstā atbilstoši Dzīvotņu direktīvas 4. panta 1. punktam, prasa, lai dalībvalstis nepieļautu jebkādu iejaukšanos, kas varētu būtiski apdraudēt šo teritoriju ekoloģiskās īpašības.

42 Pirmkārt, attiecībā uz ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali* Komisija, pamatojoties uz zinātniskajiem ziņojumiem, apgalvo, ka dažiem Bulgārijas Republikas apstiprinātajiem projektiem (ar vēja enerģijas ražošanu saistīta infrastruktūra, golfa laukums, viesnīcas, mājokļi utt.), kas minēti šā sprieduma 39. punktā, ir būtiska negatīva ietekme uz putniem, dzīvotnēm un prioritārām sugām. Tādējādi to putnu sugu dzīvotņu, kas minētas Putnu direktīvas I pielikumā, tieša iznīcināšana ĪAT *Kaliakra* skarot vismaz 15,8 % no šīs teritorijas kopējās platības. Neatgriezeniski esot tikuši iznīcināti 456,23 hektāri no ĪAT *Belite skali* zemes, kas atbilst 10,9 % no šīs teritorijas platības un kur ir sastopamas prioritāras stepes dzīvotnes, galvenokārt ligzdošanas dzīvotnes Putnu direktīvas I pielikumā minētajām putnu sugām.

43 Šo dažādo Bulgārijas Republikas atļauto projektu īstenošana tādējādi esot izraisījusi to dzīvotņu iznīcināšanu, kurās tostarp sastopamas Putnu direktīvas I pielikumā uzskaitītās un arī datu standarta veidlapā, kas attiecas uz šīm abām ĪAT, norādītās putnu sugas: daglā čakstīte (*Oenanthe pleschanka*), stepes cīrulis (*Melanocorypha calandra*), īspirkstu cīrulis (*Calandrella brachydactyla*), akmeņkuitala (*Burhinus oedicnemus*), garkāju klijāns (*Buteo rufinus*), īskāju vanags (*Accipiter brevipes*) un zaļā vārna (*Coracias garrulus*).

44 Otrkārt, attiecībā uz KNT *Kompleks Kaliakra* Komisija pārmet Bulgārijas Republikai, ka tā nav to pietiekami aizsargājusi pret kaitējumu, ko radīja ar vēja enerģijas ražošanu saistītu projektu, proti, projektu "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna", un "Vertikal – Petkov & Cie", kā arī tūrisma infrastruktūras projekta "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort", īstenošana. Šajā ziņā šī iestāde uzskata, ka šo projektu dēļ šajā ĪAT ir neatgriezeniski iznīcināti 587,51 hektāri zemes, kurās sastopama prioritāra dzīvotne "Ponto–Sarmātijas stepes", kas Dzīvotņu direktīvas I pielikumā ir iekļauta ar kodu 62C0*, t.i., 24,5 % no šīs dzīvotnes.

45 Atbildot uz šiem apgalvojumiem, Bulgārijas Republika uzskata, ka Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts nav piemērojams projektiem, kas ir tikuši apstiprināti pirms tās pievienošanās Savienībai, tātad tas nav arī piemērojams to īstenošanai. Trīs attiecīgie vēja enerģijas ražošanas projekti, kā arī attiecīgais viesnīcu kompleksu projekts esot tikuši apstiprināti 2005. gadā, un tādējādi to ietekme uz dabisko dzīvotņu aizsardzību nevarot tikt izvērtēta atbilstoši šai direktīvai.

46 Turklāt Komisija neesot precizējusi, kā ir iegūti skaitļi un dati, kas ir aplūkoti šā sprieduma 42.–45. punktā.

47 Visbeidzot, arī attiecībā uz būtisku negatīvu ietekmi uz KNT *Kaliakra* Bulgārijas Republika iebilst, ka četrus Komisijas prasībā minētos projektus šī dalībvalsts ir apstiprinājusi 2005. gadā, tāpēc Komisija tai nevarot pārmest, ka tā varbūtēji nav izpildījusi pienākumus, kas izriet no direktīvas, kura pirms pievienošanās Savienībai uz to neattiecās.

Tiesas vērtējums

48 Vispirms ir jākonstatē, ka, ņemot vērā Bulgārijas Republikas iebildumu rakstā sniegto informāciju, ka tā nav atļāvusi projekta "TSID – Atlas" īstenošanu, Komisija nolēma izslēgt šo projektu no šīs prasības par pienākumu neizpildi.

49 Turklāt, kā savu secinājumu 71.–73. punktā pamatoti ir norādījusi ģenerāladvokāte, šis trešais iebildums ir jāsaprot tādējādi, ka Komisija apgalvo, ka Bulgārijas Republika nav izpildījusi, pirmkārt, Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā paredzētos pienākumus, jo tā neiebilda pret projektu īstenošanu ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali*, un, otrkārt, nav veikusi pagaidu aizsardzības pasākumus, kas izriet no spriedumiem *Dragaggi* u.c. (C-117/03, EU:C:2005:16) un *Bund Naturschutz in Bayern* u.c. (C-244/05, EU:C:2006:579), jo tā neiebilda pret projektiem, kas ir tikuši īstenoti ierosinātajā KNT

Kompleks Kaliakra teritorijā. Tādējādi ar šo iebildumu Komisija norāda ne tikai uz Bulgārijas Republikas pieņemtajiem lēmumiem par projektu apstiprināšanu pirms tās pievienošanās Savienībai, bet arī to īstenošanu pēc šīs pievienošanās un tai sekojošo iepriekš minēto teritoriju noplicināšanos.

50 Tāpēc ir jāpārbauda, pirmkārt, vai Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts varēja tikt piemērots *ratione temporis* šajā lietā aplūkotajā situācijā tādējādi, ka šī norma varēja likt Bulgārijas Republikai iebilst pret projektu "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna", "Vertikal – Petkov & Cie", kā arī "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" īstenošanu ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali*.

51 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts ir piemērojams arī iekārtām, kuru projektu kompetentā iestāde ir apstiprinājusi pirms šajā direktīvā paredzētās aizsardzības piemērošanas attiecīgajai aizsargājamajai teritorijai (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 124. punkts).

52 Tiesa jau ir nospriedusi, ka, lai arī šādi projekti nevar tikt pakļauti Dzīvotņu direktīvā paredzētajiem noteikumiem par projekta ietekmes uz attiecīgo teritoriju iepriekšēja novērtējuma procedūru, uz to īstenošanu tomēr attiecas šīs direktīvas 6. panta 2. punkts (spriedumi *Stadt Papenburg*, C-226/08, EU:C:2010:10, 48. un 49. punkts, kā arī Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 125. punkts).

53 Šajā gadījumā attiecībā, pirmkārt, uz projektu "Kaliakra Wind Power", kurā paredzēta 35 vēja ģeneratoru uzstādīšana, no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šis projekts tika apstiprināts 2006. gadā un nodots ekspluatācijā 2008. gada 5. jūnijā. Projekts "EVN Enertrag Kavarna" par 32 vēja ģeneratoru uzstādīšanu tika apstiprināts 2006. gada 26. jūlijā. Vēlāk šajā atļaujā minētais vēja ģeneratoru skaits tika samazināts līdz 20 iekārtām, no kurām esot tikušas uzstādītas astoņas, kas darbojoties kopš 2012. gada 8. jūnija. 2005. gadā saistībā ar projektu "Vertikal – Petkov & Cie" atļauja tika piešķirta vēl trijām iekārtām. Izskatot prasības saistībā ar šīm trim atļaujām, 2007. gada 26. jūlijā tika panākts izlīgums un pēc tam tika sākta divu iekārtu uzstādīšana attiecīgi 2008. gada 24. aprīlī un 2011. gada 14. februārī, bet trešā iekārta netika uzstādīta.

54 Otrkārt, attiecībā uz tūrisma projektu "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" ĪAT *Belite skali*, kas ietver golfa laukuma un spa ierīkošanu, pirmā būvatļauja tika izdota 2005. gada 22. decembrī, bet ekspluatācijas atļauja tika piešķirta 2010. gada 6. aprīlī.

55 No šā sprieduma 51. un 52. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uz tādu projektu īstenošanu, kā arī ar tiem saistīto iekārtu radīto darbību attiecas šīs pēdējās minētās direktīvas 6. panta 2. punkts, lai arī projekti tikuši apstiprināti pirms Bulgārijas Republikas pievienošanās un, pirms Putnu un Dzīvotņu direktīvas kļuva piemērojamas šīm atļaujām.

56 Otrkārt, attiecībā uz iebildumu, ka Bulgārijas Republika nav veikusi attiecīgus pasākumus, lai novērstu noteikta skaita sugu dzīvotņu noplicināšanos un putniem radīto traucējumu, ko izraisa ar četru attiecīgo projektu īstenošanu saistīto iekārtu darbība ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali*, ir jāatgādina, ka darbība atbilst Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktam tikai tad, ja ir nodrošināts, ka tā nerada nekādu traucējumu, kas varētu būtiski ietekmēt minētās direktīvas mērķus un, it īpaši, tajā noteiktos aizsardzības mērķus (spriedums Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 126. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 No minētā izriet, ka šis iebildums ir pamatots tikai tad, ja Komisija no juridiskā viedokļa pietiekami pierāda, ka Bulgārijas Republika nav veikusi atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu, ka darbības, kas saistītas ar šajos projektos norādīto iekārtu ekspluatāciju – ja vien šīs darbības ir notikušas pēc Kaliakras un *Belite skali* teritoriju klasifikācijas par ĪAT –, nodara kaitējumu noteiktam skaitam sugu dzīvotņu un, kaitējot šīm dzīvotnēm, rada traucējumus, kas var radīt būtisku ietekmi, ņemot vērā Dzīvotņu direktīvas mērķi nodrošināt šo sugu aizsardzību (skat. pēc analoģijas spriedumu Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 128. punkts).

58 Tomēr, lai pierādītu Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta pārkāpumu, Komisijai nav jāpierāda cēloņsakarība starp projektā norādīto iekārtu ekspluatāciju un attiecīgajām sugām nodarīto būtisko traucējumu. Pietiek ar to, ka šī iestāde pierāda varbūtību vai risku, ka šī ekspluatācija varētu izraisīt tādus traucējumus (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 142. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Šajā ziņā no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka, ņemot vērā ĪAT *Kaliakra* uzstādīto vēja ģeneratoru lielo blīvumu, it īpaši saistībā ar projektu "Kaliakra Wind Power", to darbība var izraisīt būtiskus traucējumus un aizsargāto putnu sugu dzīvotņu noplicināšanos. Tas pats attiecas uz to ĪAT *Belite skali* daļu, ko skar "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" iekārtas, kuru ekspluatācija maina attiecīgo dzīvotņu īpatnības.

60 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis Komisijas izvirzītais iebildums tiktāl ir uzskatāms par pamatotu.

61 Savukārt – treškārt, attiecībā uz prioritārās dzīvotnes "Ponto–Sarmātijas stepes" būtisku iznīcināšanu, par ko ir runa šā sprieduma 44. punktā, Bulgārijas Republika norāda, un tas nav ticis apstrīdēts, ka zemes apstrādes darbi, kas iznīcināja šīs KNT *Kompleks Kaliakra* teritorijā sastopamās dzīvotnes, ir tikuši veikti pirms šīs dalībvalsts pievienošanās Savienībai. Tādējādi minēto dzīvotņu iznīcināšana *ratione temporis* nevar būt Savienības tiesību pārkāpums.

62 Turklāt, kā savu secinājumu 107. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, ir jākonstatē, ka tad, ja dzīvotnes veids attiecīgajās platībās jau ir iznīcināts, vēlāka iekārtu ekspluatācija saistībā ar projektu īstenošanu to vēl vairāk noplicināt nevar. Tādēļ Komisijas prasība šajā daļā nav pamatota.

Par otro iebildumu – Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta noteikumu neievērošanu attiecībā uz projektu apstiprināšanu PANT Kaliakra

Lietas dalībnieku argumenti

63 Saistībā ar tās otro iebildumu Komisija lūdz konstatēt, ka Bulgārijas Republika, apstiprinot projektus "AES Geo Energy", "Windtech", "Brestiom", "Disib", "Eco Energy" un "Longman Investment" PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nav klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu šādi jāklasificē, nav izpildījusi Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus, kurus Tiesa ir interpretējusi spriedumos Komisija/Francija (C-96/98, EU:C:1999:580) un Komisija/Francija (C-374/98, EU:C:2000:670).

64 Komisija norāda, ka Bulgārijas Republika, neveicot attiecīgus pasākumus saistībā ar Putnu direktīvā paredzēto aizsardzības mērķi un atļaujot vai pieļaujot iejaukšanos, kas, pirmkārt, var būtiski apdraudēt tās PANT *Kaliakra* daļas, kas nav klasificēta kā ĪAT, ekoloģiskās īpašības, otrkārt, ievērojami samazina šīs teritorijas platību, treškārt, izraisa minētajā teritorijā sastopamo prioritāro sugu izzušanu un, visbeidzot – ceturtkārt, ir cēlonis pašas teritorijas iznīcināšanai vai tās raksturojošo īpašību likvidēšanai, nav izpildījusi Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus. Šajā ziņā Komisija apgalvo, ka šajā PANT *Kaliakra* daļā ir neatgriezeniski zaudēti 1450 hektāri zemes, kur sastopamas dzīvotnes, kā arī Putnu direktīvas I pielikumā minēto putnu sugu barības iegūšanas un atpūtas teritorijas.

65 Savukārt Bulgārijas Republika sniedz informāciju par faktisko situāciju dažādajos ieguldījumu projektos un cita starpā norāda, ka 2012. gadā valsts tiesiskajā regulējumā ir ticis ieviests piecu gadu noilguma termiņš, kas tādējādi ierobežo šo projektu īstenošanai izsniegto atļauju spēkā esamības ilgumu, tāpēc visi projekti, kuru īstenošana nav sākta noteiktajā termiņā, tiks apturēti.

Tiesas vērtējums

66 Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz ĪAT dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai nepieļautu dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām, kā arī novērš jebkurus traucējumus putnu dzīvei, ciktāl tie būtiski skar minētā panta mērķus.

67 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai dalībvalstīm ir jāpilda Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pirmajā teikumā paredzētie pienākumi pat tad, kad attiecīgās teritorijas nav tikušas klasificētas kā ĪAT, ja izrādās, ka tās būtu bijis jāklasificē šādi (skat. spriedumu Komisija/Spānija, C-186/06, EU:C:2007:813, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 Kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, attiecīgie projekti attiecas uz teritorijām, kuras, kā konstatēts šā sprieduma 38. punktā, Bulgārijas Republikai bija jāklasificē, tomēr tas notika tikai pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa – 2012. gada 22. augusts – beigām.

69 Otrkārt, lai konstatētu Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pirmajā teikumā paredzēto pienākumu neizpildi, kā savu secinājumu 115. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, ir jāatsaucas *mutatis mutandis* uz Tiesas judikatūru par Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā paredzēto pienākumu neizpildi, jo šīs pēdējās minētās tiesību normas teksts lielā mērā atbilst Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pirmā teikuma tekstam (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Īrija, C-117/00, EU:C:2002:366, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

70 Atbilstoši šai judikatūrai un kā izriet no šā sprieduma 58. punkta, attiecīgās normas pārkāpums ir jākonstatē, tiklīdz Komisija ir pierādījusi varbūtību vai risku, ka projekts noplicina aizsargāto putnu sugu dzīvotnes vai rada šīm sugām būtiskus traucējumus.

71 Tādējādi ir jāpārbauda, vai Komisija ir pierādījusi varbūtību vai risku, ka attiecīgie projekti tajā PANT *Kaliakra* daļā, kas ir novēloti klasificēta kā ĪAT, rada šā sprieduma iepriekšējā punktā minēto noplicināšanos un traucējumus.

72 Pirmkārt, atbilstoši Bulgārijas Republikas iebildumu rakstam, kurā norādītos faktus Komisija nav apstrīdējusi, attiecībā uz šā sprieduma 63. punktā minētajiem trīs projektiem, t.i., projektiem "Windtech", "Brestiom" un "Eco Energy", ir ticis vienīgi nolemts, ka ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams. Šī dalībvalsts nav piešķīrusi papildu atļauju šiem projektiem, un iekārtas nav tikušas uzstādītas. Tikmēr lēmumi, ar kuriem konstatēts, ka ietekmes uz vidi novērtējums nebija jāveic, ir zaudējuši spēku.

73 No minētā izriet, ka Komisijas otrais iebildums attiecībā uz šiem trim projektiem nav pamatots.

74 Otrkārt, attiecībā uz trim citiem projektiem, par kuriem ir runa šā sprieduma 63. punktā – "AES Geo Energy", "Disib" un "Longman Investment" –, no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka Bulgārijas Republika ir izsniegusi papildu atļaujas un ka apstiprinātie vēja ģeneratori ir tikuši uzstādīti. Tādējādi pirmajam no šiem projektiem pēc tam, kad 2008. gadā bija veikts ietekmes uz vidi novērtējums, tika izsniegta būvatļauja attiecībā uz 52 vēja ģeneratoriem, kuru ekspluatācija tika uzsākta 2011. gada 15. novembrī. Arī otrajam un trešajam projektam katram tika izsniegta atļauja pēc Bulgārijas Republikas pievienošanās Savienībai, atbilstoši kurām tika uzstādīti divi ģeneratori, kas ekspluatācijā tika nodoti 2008. gadā.

75 Kā jau ir konstatēts šā sprieduma 59. punktā, vēja ģeneratoru ekspluatācija var izraisīt būtiskus traucējumus un aizsargāto putnu sugu dzīvotņu noplicināšanos.

76 Šim konstatējumam nav pretrunā fakts, ka atbilstoši vējparka "AES Geo Energy" novērojumu datiem, uz kuriem atsaucas Bulgārijas Republika, sarkankakla zosis joprojām apmeklējot attiecīgās teritorijas un ka piemērotu vēja apstākļu gadījumā migrācijas plūsma novirzoties uz Kaliakras teritoriju.

Aizsardzības pienākumi pastāv, vēl pirms ir konstatēta putnu skaita samazināšanās vai atklājies aizsargājamas putnu sugas izzušanas risks (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Spānija, C-186/06, EU:C:2007:813, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

77 Turklāt šie dati, kā savu secinājumu 128. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, šķiet, liecina par aktivitātes zudumu, jo no tiem izriet, ka sarkankakla zosis platību izmanto mazāk salīdzinājumā ar maksimālajiem rādītājiem, kas bija konstatēti pirms vēja ģeneratoru uzstādīšanas.

78 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Bulgārijas Republika, apstiprinot vēja ģeneratoru projektus "AES Geo Energy", "Disib" un "Longman Investment" PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus.

Par ceturto iebildumu – Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punkta un 4. panta 2. un 3. punkta, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunkta noteikumu neievērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

79 Saistībā ar tās ceturto iebildumu Komisija apgalvo, ka Bulgārijas Republika, pareizi neizvērtējot to vēja ģeneratoru projektu, t.i., projektu "AES Geo Energy", "Windtech", "Brestiom", "Disib", "Eco Energy" un "Longman Investment", kumulatīvo ietekmi, kuru uzstādīšana tikusi atļauta PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā, to aplūkojot kopā ar 4. panta 2. un 3. punktu, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktu, paredzētos pienākumus.

80 Komisija norāda, ka attiecībā uz četriem no šiem projektiem, proti, "Windtech", "Brestiom", "Eco Energy" un "Longman Investment" Bulgārijas Republika nolēma neveikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Attiecībā uz vienu no šiem projektiem, "AES Geo Energy", šī dalībvalsts esot nolēmusi veikt šādu ietekmes novērtējumu, taču neņemot vērā nedz dažādo apstiprināto projektu radīto kaitējuma kumulatīvo ietekmi PANT *Kaliakra*, nedz izvairīšanās reakciju un traucējumu, ko vēja ģeneratori izraisa putnu uzvedībā, nedz turbīnu barjeras efektu, nedz dažādu putnu dzīvotņu zudumu un noplicināšanos, ko, tiem kaitējot, šie ģeneratori rada.

81 Lai pamatotu šo iebildumu, Komisija arī norāda, ka šie lēmumi attiecībā uz četriem projektiem, kuriem netika veikts ietekmes uz vidi novērtējums, galvenokārt ir formulēti identiski. Turklāt šie lēmumi neesot pamatoti ar atbilstošiem argumentiem, kas pierādītu, ka attiecīgajam projektam nebūs būtiskas negatīvas ietekmes uz teritoriju, kurai piešķirts PANT statuss un kuru ir paredzēts iekļaut *Natura 2000* tīklā.

82 Bulgārijas Republika norāda, ka šā sprieduma iepriekšējā punktā minētajos lēmumos ir tieši konstatēts, ka kumulatīva ietekme ar citiem projektiem neesot gaidāma. Turklāt šī dalībvalsts apstiprina, ka projekti "Disib" un "AES Geo Energy" būtu jāizslēdz no šī prasības priekšmeta, jo lūgumi izvērtēt ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas nepieciešamību tikuši iesniegti pirms 2007. gada 1. janvāra.

Tiesas vērtējums

83 Vispirms ir jānorāda, pirmkārt, ka Komisija izdara secinājumu par Direktīvas 2011/92 pārkāpumu, kaut gan lēmumus, ar kuriem Komisija pamato savu prasību, Bulgārijas Republika pieņēma 2007. gadā, brīdī, kad bija spēkā Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un

Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvu 2003/35/EK (OV L 156, 17. lpp.). Tomēr, kā savu secinājumu 139. punktā ir pareizi norādījusi ģenerāladvokāte, Direktīvas 85/337 un Direktīvas 2011/92 normas, kurām ir nozīme šajā lietā, būtībā ir identiskas.

84 Otrkārt, no Komisijas replikas raksta izriet, ka, ņemot vērā Bulgārijas Republikas iebildumu rakstā sniegto informāciju, šī iestāde vēlas no šī iebilduma izslēgt vēja ģeneratoru projektus "Disib" un "AES Geo Energy".

85 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, pirmkārt, vai Tiesas rīcībā ir pietiekami pierādījumi, lai konstatētu, ka Bulgārijas Republika, pareizi neizvērtējot, kāda kumulatīvā ietekme ir vēja ģeneratoru projektiem "Windtech", "Brestiom", "Eco Energy" un "Longman Investment", kuri bija apstiprināti attiecībā uz PANT *Kaliakra* teritorijām, kas tikušas klasificētas kā ĪAT tikai pēc Komisijas argumentētajā atzinumā noteiktā datuma, nav izpildījusi Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā un 4. panta 2. un 3. punktā, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos pienākumus.

86 Šā sprieduma 72. punktā ir konstatēts, ka attiecībā uz projektiem "Windtech", "Brestiom" un "Eco Energy" būvatļauja nebija izsniegta un atbilstoši Bulgārijas Republikas sniegtajiem datiem lēmumi par nepieciešamību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu ir zaudējuši spēku tādēļ, ka vērtējumi nav tikuši veikti valsts tiesiskajā regulējumā noteiktajā piecu gadu termiņā. Īstenots tika vienīgi projekts "Longman Investment", kas ir ekspluatācijā kopš 2008. gada 16. jūnija.

87 Šajā ziņā attiecībā uz projektiem "Windtech", "Brestiom" un "Eco Energy" neviens fakts Tiesai iesniegtajos lietas materiālos neļauj konstatēt Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punkta pārkāpumu.

88 Protams, lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību joprojām bija spēkā datumā, kuru Komisija norādījusi papildu argumentētajā atzinumā, proti, 2012. gada 22. augustā, un tie zaudēja spēku tikai pēc pieciem gadiem pēc to pieņemšanas, attiecīgi 2012. gada 24. un 28. septembrī. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes fakts ir novērtējams atkarībā no stāvokļa, kāds dalībvalstī bija, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un vēlāk notikušās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Beļģija, C-421/12, EU:C:2014:2064, 45. punkts).

89 Taču, kā izriet no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem un kā savu secinājumu 148. un 149. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, atbilstoši valsts tiesību aktiem lēmumi, kuros secināts, ka projekta ietekmes uz vidi novērtējums nav jāveic, nav līdzvērtīgi lēmumam, ar kuru tiek apstiprināta šī paša projekta īstenošana, jo tam vēl ir nepieciešama būvatļauja. Tādējādi ir jākonstatē, ka Bulgārijas Republikai nevar tikt pārmests, ka tā projektus "Windtech", "Brestiom" un "Eco Energy" ir atbrīvojusi no ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas, "pirms tiek dota attīstības piekrišana" Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punkta izpratnē. Taču, ja lēmums par nepieciešamību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu tomēr ir jāpieņem atbilstoši šai direktīvai un, konkrēti, atbilstoši tās 4. panta 2. un 3. punktam un III pielikumam, šo noteikumu pārkāpums ir iespējams pat tad, ja projekts vispār nav saņēmis nevienu nepieciešamo atļauju.

90 Attiecībā uz īstenoto projektu "Longman Investment", saistībā ar kuru tika nolemts neveikt ietekmes uz vidi novērtējumu pirms nepieciešamās atļaujas izsniegšanas, ir jākonstatē, ka Bulgārijas Republika varētu nebūt izpildījusi gan Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā, gan 4. panta 2. un 3. punktā un tās III pielikumā paredzētos pienākumus.

91 Otrkārt, attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas nepieciešamības iepriekšēju pārbaudi ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/92 4. panta 2. punkta pirmo daļu dalībvalstis, izmantojot vai nu katra gadījuma pārbaudes, vai savus noteiktos limitus vai kritērijus, nosaka, vai ir jānovērtē šīs direktīvas II pielikumā uzskaitīto projektu ietekme uz vidi. Pie šiem projektiem pieder šī pielikuma 3. punktā minētās iekārtas vēja izmantošanai, lai ražotu enerģiju (vējparki).

92 Attiecībā uz šo limitu vai kritēriju noteikšanu ir jāatgādina, ka, protams, ar Direktīvas 85/337 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu dalībvalstīm šajā ziņā ir piešķirta novērtējuma brīvība. Taču šo novērtējuma brīvību ierobežo šīs direktīvas 2. panta 1. punktā noteiktais pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi *inter alia* to rakstura, apjoma vai atrašanās vietas dēļ (spriedumi *Salzburger Flughafen*, C-244/12, EU:C:2013:203, 29. punkts, un *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c., C-531/13, EU:C:2015:79, 40. punkts).

93 Tādējādi Direktīvas 85/337 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto kritēriju un limitu mērķis ir atvieglot konkrētu projekta īpašību izvērtēšanu, lai noteiktu, vai uz to attiecas pienākums veikt tā ietekmes uz vidi novērtējumu (spriedumi *Salzburger Flughafen*, C-244/12, EU:C:2013:203, 30. punkts, un *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c., C-531/13, EU:C:2015:79, 41. punkts).

94 No minētā izriet, ka valsts kompetentajām iestādēm, izskatot šīs direktīvas II pielikumā ietilpstoša projekta atļaujas pieteikumu, ir īpaši jāpārbauda, vai, ņemot vērā minētās direktīvas III pielikumā paredzētos kritērijus, ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums (spriedums *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c., C-531/13, EU:C:2015:79, 42. punkts).

95 Attiecībā uz to, vai, ņemot vērā Direktīvas 2011/92 4. panta 2. un 3. punkta piemērošanu kopā ar tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktu, ir jāpārbauda dažādo attiecībā uz PANT *Kaliakra* apstiprināto vēja ģeneratoru projektu kumulatīvā ietekme, Tiesa jau ir nospriedusi, ka ir jāizvērtē projekta īpašības, īpaši attiecībā uz tā kumulatīvo ietekmi kopā ar citiem projektiem. Ja netiek ņemta vērā projekta kumulatīvā ietekme kopā ar citiem projektiem, tas var nozīmēt, ka praksē tiek apiets pienākums veikt tā novērtējumu, lai gan, aplūkots kopā ar citiem projektiem, tas var būtiski ietekmēt vidi (spriedums *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c., C-531/13, EU:C:2015:79, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

96 No tā izriet, ka valsts iestādei, pārbaudot, vai projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, ir jāizvērtē ietekme, kāda tam var būt kopā ar citiem projektiem (spriedums *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c., C-531/13, EU:C:2015:79, 45. punkts). Šajā lietā no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka attiecīgajos lēmumos ir vienīgi konstatēts, ka kumulatīva ietekme neesot gaidāma. Kā savu secinājumu 161. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, vienkāršs Bulgārijas Republikas apgalvojums, ka kumulatīvas ietekmes nebūs, tomēr nepierāda, ka šis secinājums ir iegūts, balstoties uz detalizētu vērtējumu, turklāt minētā dalībvalsts nesniedz nekādu pierādījumu par šādu vērtējumu.

97 Līdz ar to ir jākonstatē, ka, pirmkārt, Bulgārijas Republika, pārbaudē par ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas nepieciešamību pienācīgi neizvērtējot vēja ģeneratoru projektu "Windtech", "Brestiom", "Eco Energy" un "Longman Investment" kumulatīvo ietekmi PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Direktīvas 2011/92 4. panta 2. un 3. punktā, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos pienākumus un, otrkārt, tomēr atļaujot īstenot vēja ģeneratora projektu "Longman Investment", nav izpildījusi šīs direktīvas 2. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

98 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Bulgārijas Republika:

— neintegrējot ĪAT *Kaliakra* visas putnu aizsardzībai nozīmīgās teritorijas, nav klasificējusi kā ĪAT skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, pirmkārt, to bioloģisko sugu aizsardzībai, kas minētas Putnu direktīvas I pielikumā, un, otrkārt, šajā pielikumā neminēto regulāri sastopamo migrējošo sugu aizsardzībai ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva, un tādējādi nav izpildījusi minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "AES Geo Energy", "Disib" un "Longman Investment" īstenošanu PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna" un "Vertikal – Petkov & Cie", kā arī "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" īstenošanu attiecīgi ĪAT *Kaliakra* un *Belite skali* teritorijā, nav izpildījusi Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā paredzētos pienākumus;

— pirmkārt, pareizi neizvērtējot projektu "Windtech", "Brestiom", "Eco Energy" un "Longman Investment" kumulatīvo ietekmi PANT *Kaliakra* teritorijā, kas nebija klasificēta kā ĪAT, bet kura būtu jāklasificē šādi, un tomēr, otrkārt, atļaujot īstenot projektu "Longman Investment", nav izpildījusi attiecīgi, pirmkārt, Direktīvas 2011/92 4. panta 2. un 3. punktā, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā un, otrkārt, šīs direktīvas 2. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

99 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Bulgārijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā galvenie pret to izvirzītie iebildumi ir apmierināti, Bulgārijas Republikai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Bulgārijas Republika,

— neintegrējot īpaši aizsargājamajā teritorijā, kas ietver Kaliakras reģionu, visas putnu aizsardzībai nozīmīgās teritorijas, nav klasificējusi kā īpaši aizsargājamu teritoriju skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, pirmkārt, to bioloģisko sugu aizsardzībai, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību I pielikumā, un, otrkārt, šajā pielikumā neminēto regulāri sastopamo migrējošo sugu aizsardzībai ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva, un tādējādi šī dalībvalsts nav izpildījusi minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "AES Geo Energy", "Disib" un "Longman Investment" īstenošanu putnu aizsardzībai nozīmīgā teritorijā, kas ietver Kaliakras reģionu un kas nebija klasificēta kā īpaši aizsargājama teritorija, bet kura būtu jāklasificē šādi, nav izpildījusi Direktīvas 2009/147 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus;

— apstiprinot projektu "Kaliakra Wind Power", "EVN Enertrag Kavarna" un "Vertikal – Petkov & Cie", kā arī "Thracian Cliffs Golf & Spa Resort" īstenošanu attiecīgi putnu aizsardzībai nozīmīgās teritorijās, kas ietver Kaliakras un *Belite skali* reģionus, nav izpildījusi Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 2. punktā paredzētos pienākumus;

— pirmkārt, pareizi neizvērtējot projektu "Windtech", "Brestiom", "Eco Energy" un "Longman Investment" kumulatīvo ietekmi putnu aizsardzībai nozīmīgā teritorijā, kas ietver Kaliakras reģionu un kas nebija klasificēta kā īpaši aizsargājama teritorija, bet kura būtu jāklasificē šādi, un tomēr, otrkārt, atļaujot īstenot projektu "Longman Investment", nav izpildījusi attiecīgi, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu 4. panta 2. un 3. punktā, kā arī tās III pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā un, otrkārt, šīs direktīvas 2. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Bulgārijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]